

На 11 декември 2009 г. в Аулата на СУ „Св. Климент Охридски” се проведе Ден на отворените врати на електронното обучение на СУ „Св. Климент Охридски”, организиран по инициатива на Ректорското ръководство и Интегралния университетски център за изследване, създаване и осигуряване на качество на електронното учене, създаден в рамките на проект по Национален фонд „Научни изследвания”.

Денят на електронното обучение бе открит от заместник-ректора на СУ по научна и международна проектна дейност проф. д.м.н. Недю Попиванов пред аудитория от над осемдесет преподаватели, учители, студенти и експерти по образование. В своето приветствие проф. Недю Попиванов подчерта значимостта на електронното обучение за обогатяването на учебния опит и качеството на учене, както в рамките на Софийски университет, така и в национален мащаб. В този контекст доц. д-р Недялка Видева, заместник-ректор учебна дейност, за пръв път официално представи цялостна Стратегия за развитие на електронното и дистанционно обучение в Софийския университет, създадена от работна група от експерти и учени от СУ.

На кратко ключовите цели за развитие на електронното и дистанционно обучение в СУ, заложи в рамките на идните 5 години, обхващат въвеждането на форми на електронно и дистанционно обучение с цел повишаване на качеството и гъвкавостта на ученето, разработване на подходи за създаване на модули и програми с електронно-базирани учебни дейности и съдържание, както и инвестиционна програма за осигуряване на качествени електронни образователни услуги. За реализиране на тези цели се предвижда въвеждане на информационни и комуникационни технологии за подпомагане на ученето и преподаването, изграждане на информационна инфраструктура, повишаване на квалификацията на университетския академичен и административен състав в областта на електронното обучение – неговото проектиране, ресурсно осигуряване, провеждане и оценяване. Осъществяването на заложените в Стратегията цели ще повиши престижа на Софийския университет като институция, предлагаща висококачествени образователни услуги като част от общата образователна мисия и стратегия на СУ. Копия от цялостния вариант на Стратегията бяха раздадени на всички присъстващи, които получиха възможност да се запознаят по-обстойно със заложените в нея идеи и насоки базирани на общоприети Европейски и национални принципи.

Програмата на събитието в първата част на деня включваше още представяне на един от организаторите на събитието – Интегрален университетски център за изследване, създаване и осигуряване на качество на електронното учене в разнообразен образователен контекст (УИЦЕО) и неговите проекти. Неговият ръководител – доц. д-р Румяна Пейчева-Форсайт откри една от най-ярките специфики на Центъра, а именно неговата

надграждаща и обединяваща роля спрямо разнообразни научноизследователски дейности и учебни програми от различни факултети на СУ. Негови вътрешно-университетски партньори са Факултетите по педагогика, математика и информатика, начална и предучилищна педагогика, биология, физика, химия, журналистика, славянски филологии, класически и нови филологии, Геолого-географски факултет, Стопански факултет, Департамент за информация и усъвършенстване на учители. На международно ниво Центърът си партнира със световноизвестния научен център в областта на образованието и социалните науки – Института по образование, Лондонски университет и Лондонската лаборатория за знания (London Knowledge Lab).

В сътрудничество с всички тези факултети УИЦЕО работи по три текущи проекта (2008–2010 г.): Програма Леонардо да Винчи – „Трансфер на добри практики за повишаване на капацитета на онлайн преподавателите“; финансирания от Фонд „Научни изследвания“ проект „Интегрален университетски център за изследване, създаване и осигуряване на качество на електронното учене в разнообразен образователен контекст“; и финансирания от Европейски социален фонд по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ проект „Укрепване и устойчиво развитие на научно-изследователския потенциал на Софийски университет в областта на електронното обучение“, който стартира през месец септември 2009 г.

Финансираният от Фонд “Научни изследвания” проект е с бюджет 400 000 лв. и продължителност 3 години. Проектът има за цел разработване на програма за следдипломна квалификация (СДК), редом с магистърска и докторантска програма в областта на електронното обучение, базирани на научни изследвания върху експертизата на преподавателите от СУ и потребностите от обучение в тази област на потенциалните целеви групи. В този контекст екипът на Центъра в лицето на доц. Пейчева-Форсайт и Пенчо Михнев представиха резултати от изследване матрица на компетенциите на преподавателския състав на Софийския университет в образователните и научно-изследователски дейности в областта на теорията и практиката на електронното учене. Изследването дефинира актуалните изследователски проблеми в областта на електронното учене посредством интервюта и анкети с преподавателския и технически състав, чиято преподавателска и изследователска дейност е в областта на електронното обучение. Изследването също така обхваща опита на 15 училища в страната, което помага да бъдат изведени добрите практики и умения на електронно обучение в средното образование. Причината за фокуса на изследователската дейност на УИЦЕО към средното образование е планираното стартиране от следващата учебна година 2010/2011 на магистърска програма и СДК програма „ИКТ в образованието” с акцент върху научните потребности на учителите.

Гл. ас. Елиза Стефанова, оглавяваща работната група в УИЦЕО по създаване на магистърска програма, представи основните цели на тази програма, а именно формирането

на интегрален тип компетентност у обучаемите, покриваща всички аспекти на електронното учене – педагогически, психологически, социо-културни, технически и технологични, както и профилна подготовка, свързана с конкретния образователен контекст, в който работят обучаемите. Интердисциплинарната същност на програмите разширява обхвата на потенциалните целеви групи от новозавършили бакалаври, учители от началното и средното училище, университетски преподаватели и специалисти по висше и продължаващо образование, ръководни кадри в сферата на образованието: директори и помощник-директори, експерти в РИО, МОМН, както и НПО, частни организации, професионалисти от научни институти, организации и фирми с консултантски бизнес. Програмата ще стартира от есента с традиционно обучение с елементи на онлайн учене, а на по-следващ етап се предвижда възможността за разработване и на онлайн модули, което ще направи обучението достъпно „от работното място”.

Специално насочена към професионалистите в сферата на образованието с интерес към проблематиката на „електронното обучение” е разработваната от УИЦЕО програма за следдипломна квалификация (СДК), в която ще се включват основно модули в областта на електронното обучение. Една от основните цели на тази програма е формирането у обучаемите на изследователски умения, подпомагащи учителите да изследват влиянието на използваните технологии върху качеството на учебния опит на техните ученици. Предвижда се СДК да е своеобразен преход към включването на професионалистите в докторантура и по-задълбочена изследователска дейност на работното място.

В тази насока освен СДК и магистърска програма на Деня на електронното обучение ръководителят на УИЦЕО – доц. Пейчева-Форсайт представи и дейностите по основаване на Докторантската програма за педагогически изследвания в областта на електронното учене, разработена в партньорство с Лондонския институт по образование. В нея се предвижда приемането на 15 докторанти, 5 постдокторанти и 5 млади учени. Бенефициентите по програмата, която се финансира от проект по Структурните фондове, ще имат достъп до еднократни годишни стипендии в размер на 2000 лв, обучение в чужбина – 1 семестър в Докторантското училище на Института по образование в Лондон, участие в международни и национални конференции, както и достъп до ресурсите на УИЦЕО. На практика Докторантската програма ще даде възможност за повишаване на квалификацията на млади хора, работещи в сферата на електронното обучение с участието на български и чуждестранни експерти в областта на електронното учене. Предвижда се разработването на стандарти, съдържащи знания, умения и компетенции, които докторантите трябва да придобият по време на обучението и развитието си като изследователи в Докторантската програма. В материален аспект УИЦЕО предоставя на докторантите зала и оборудване, абонамент за електронни издания и база данни, специализирана научна литература и научно-изследователски софтуер. Докторантска програма цели стимулиране и подпомагане на докторантите в участието им в организирани по проекта международни форуми в Софийски университет, национални

семинарии, дискусии и кръгли маси, което ще допринесе за повишаване на научно-изследователския потенциал, както и предоставянето на възможност за публикуване в издавано по проекта научно списание. Друга важна цел е подпомагането в изготвянето на публикации в утвърдени международни списания и популяризиране на дейностите на Докторантската програма и резултатите от тях чрез създаване на уебсайт, онлайн форуми, дебати и консултации.

Усилията на УИЦЕО за популяризиране на негови проектни дейности бяха засвидетелствани от доц. д-р Ренета Божанкова, която отпрати покана към присъстващите на Деня на отворените врати за публикуване в ръководеното от нея сезонно електронно списание за научни публикации в интердисциплинарната област на електронното учене, чиито първи брой предстои да излезе през месец януари. Идеята на електронното списание на УИЦЕО е то да включва обзори, рецензии на научни издания, информация за научни конференции на утвърдени учени, както и докторанти, представящи цялостни дисертации или отделни части от тях. Основните проблеми, на които дава публичност и за които създава дискуссионна научна среда списанието, са: педагогически аспекти на електронното учене; технически и технологични аспекти на електронното учене; социокултурни аспекти; организационни изследвания, насочени към промяна в параметрите на учебната и образователната среда при интегриране на технологиите в нея и отражението им върху организацията и управлението на обучението и образованието. Редакцията колегия отделя специално внимание на публикуването на резултати от изследвания, свързани със състоянието на електронното учене в България.

Усилията на УИЦЕО за предоставяне на по-широка публичност се полагат и посредством разработването и поддържането на уебсайт на Центъра, чиято информативност и функционалност бе нагледно представена от гл. ас. Евгения Ковачева. В него може да бъде намерена изчерпателна информация за развитието на дейностите и постигнатите резултати по текущи проекти на УИЦЕО във вид на ресурси, публикации и доклади, актуални събития и новини. Предвижда се уебсайтът да предоставя на студентите широк диапазон от ресурси: от новосъздадените СДК, магистърска и докторантска програма до онлайн модули и курсове. Сайтът може да бъде посетен на адрес: <http://ecenter.uni-sofia.bg>.

Отвъд представянето на УИЦЕО и неговата проектна и изследователска дейност втората част от Деня на отворените врати продължи с разнообразни и интересни презентации на научноизследователски проекти на факултети и департаменти, като Факултет по математика и информатика, Юридически факултет, Университетска библиотека, Факултет по славянски фиологии, Факултет по нови и класически фиологии, Департамент за езиково обучение и Факултет по педагогика. Това допринесе за иницирането на оживена дискусия по проблемите на електронното обучение в България от участниците в Деня на отворените врати, които бяха представители на всички

факултети и департаменти в СУ, както и на други университети и научни институции като Университет за национално и световно стопанство, ЮЗУ „Неофит Рилски”, Технически университет, Национална природо-математическа гимназия и Българска академия на науките. Присъстващите на събитието получиха не само покана за съвместна работа в рамките на СУ и в частност УИЦЕО, но и комплект информационни материали, представящи актуални инициативи в областта на електронно обучение във връзка с представените от УИЦЕО проекти.

Денят на отворените врати бе закрит в атмосфера на ентузиазъм и желание за бъдещо партньорство за осигуряване на качествено електронно обучение в България.

Достъп до всички материали и презентации от Деня на електронното обучение в СУ можете да получите на уебсайта на УИЦЕО: <http://e-center.uni-sofia.bg>.

Публикацията е подготвена на базата на презентации и статии на екипа на УИЦЕО.